

14.06.2022

Asia/21

§ 378

Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöohjelman 2019-2021 loppuraportti

HEL 2018-013040 T 11 00 01

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:

Sami Kuusela: Pyydän asian viikoksi pöydälle.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian viikoksi pöydälle Sami Kuuselan ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Heidi Huvila, ympäristöasiantuntija, puhelin: 310 38202
heidi.huvila(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöohjelman 2019-2021 loppuraportti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää merkitä tiedoksi kaupunkiympäristön toimialan ympäristöohjelman 2019–2021 loppuraportin liitteen 1 mukaisesti.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta kehottaa strategian mukaisten kestävyystavoitteiden edistämiseen toimialalla osana ympäristöjohtamisen kehitystyötä. Ohjelmointi tukee ja vahvistaa muutosjohtamista ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen, luonnon monimuotoisuuden, kiertotalouden sekä Itämeren huomioimisen tavoitteiden yhteensovittamisessa osaksi toimintaa.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön ympäristöohjelma 2019-2021 hyväksyttiin kaupunkiympäristölautakunnassa 29.1.2019. Lautakunnan päätöksessä ohjelmaa velvoitetaan seurattavaksi toimialan johtoryhmässä ja raportti viedään tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle vuosittain. Nyt esitellyssä on koko ohjelmakauden loppuraportti.

Ohjelman tausta: Kaupunkistrategia ohjaa kaupungin tasolla keskeisimmin toimialojen ympäristöjohtamista. Kaupunkistrategia linjaa muun muassa ilmastopolitiikkaa, resurssiviisautta ja kiertotaloutta, luonnon monimuotoisuuden ylläpitoa sekä Itämeren suojelua. Strategiaa täydentävät kaupungin ympäristöpolitiikka sekä monet osa-aluekohtaiset ohjelmat kuten Hiilineutraali Helsinki -ohjelma, Ilmansuojeluohjelma ja Meluntorjunnan toimintasuunnitelma. Kaupunkitason ympäristöjohtamiseen kuuluu myös vuosittainen ympäristöraportointi valtuustolle ja toimialan johdolle.

Kaupunkiympäristön toimialalla ympäristöjohtamisen keskeiset tavoitteet ilmaistaan toimialan ympäristöohjelmassa. Ympäristöohjelmassa 2019–2021 täsmennettiin edelleen strategiasta juonnettuja kokonaisuuksia sekä muun muassa Hiilineutraali Helsinki -ohjelman toimenpiteitä. Ohjelmassa esitetyt toimenpiteet vastaavat tunnistettujen merkittävien ympäristönäkökohtien hallinnan tarpeeseen ja keskittyvät toimialan prosessien kehittämiseen. Toimialan ympäristöjohtamisen periaatteina ovat prosessilähtöisyys, tavoitteellisuus, elinkaariajattelu ja yhteistyö, tiedon avoimuus, kokonaisvaltaisuus ja jalkautus.

Kaupunkiympäristön toimialan ensimmäinen ympäristöohjelma toteutui hyvällä tasolla. Ympäristöohjelman toimenpiteet ovat pitkäkestoisia kehityslinjoja, joiden toteuttaminen tapahtuu useana vuonna ja jatkuu ohjelmakauden jälkeenkin. Kaikista ohjelman 89 toimenpiteestä toteutui 84 % (78 kpl), osittain toteutui tai siirtyi 14 % (8 kpl) ja vain 2 % (3 kpl) osalta toteutus jäi. Liitteessä on koko ohjelman toimenpiteiden raportti, jossa liikennevalovärikoodilla on osoitettu toteutumisen taso toimenpiteittäin sekä lyhyet kuvaukset tilasta. Lisäksi raportin lopussa on ympäristöindikaattorit keskeisille toiminnoille vuoden 2021 osalta. Indikaattorit ovat kaupunkitasoisia, eli osa kaupunkitason ympäristöraportointia valtuustolle.

Vuoden 2020 ympäristöasioiden johdonkatselmuksessa kaupunkiympäristön toimialan johtoryhmä päätti päivittää neljää toimenpidettä vastaamaan paremmin muuttunutta toimintaympäristöä. Muutokset koskivat toimenpiteiden sisällön tarkentamista ja näin toteuttamisen edellytysten parantamista. Yhden toimenpiteen osalta päätettiin sen poistamisesta, sillä sen koettiin olevan osa normaalia toimintaa, eikä ole sisällöllisesti ympäristöohjelman toimenpide.

Ympäristöohjelmassa on korostettuna keltaisella 18 kärkitoimenpidettä, joiden vaikuttavuus on teeman sisällä merkittävin ja jotka tuli priorisoinnissa asettaa mahdollisuuksien mukaan etusijalle. Näistä toimenpiteistä 16 toteutui aikataulussa ja kahden toteutus siirtyi suunnitellusta. Näistä ensimmäinen toimenpiteistä liittyi Viherkattolinjausten käyttöönottoon kaupunkiympäristön toimialalla, joka ei ole vielä edennyt linjausten osoittamalla tavalla. Viherkattojen rakentamista edistetään sisällyttämällä niitä kaavoihin ja niitä toteutetaan kaavanmukaisesti. Lisäksi osana toimitilojen ja asuntotuotannon hankkeita arvioidaan viherkattojen lisääminen hankkeisiin osana elinkaaritavoitemallia. Viherkattolinjauksen omistajuus toimialalla ja sen seuranta on selvityksen alla. Toinen toteutuksessa jälkeen jäänyt toimenpide koskee infrahankkeiden ympäristöjohtamista. Katu- ja puistosuunnittelun tueksi laadittava konsepti ympäristötavoitteiden ajamiseksi suunnitteluratkaisuiksi ja edelleen huomioitaviksi toteutuksessa on käynnissä, mutta on edennyt hitaasti, eikä valmistunut ohjelmakauden aikana. Syynä resurssien puute.

Hyvin edenneitä kokonaisuuksia ovat mm. Helsingin energiarenessanssiohjelman valmistuminen ja energiarenessanssitiimin aloittaminen, vastuullisten hankintojen toimintamallin edistäminen osana hankintapalvelun perustamista, metsä- ja puustoisien verkoston, liito-oravaverkoston ja niittyverkoston valmistuminen osaksi kaupunkisuunnittelun lähtötietoja parantamaan luonnon monimuotoisuuden edellytyksiä, rakentamisen prosesseihin liitettävien elinkaaritavoitteiden kehittäminen ja käyttöönotto toimitilojen ja asuntotuotannon hankkeissa, sekä kiertotalouden edellytysten kehittäminen purkuohjeistuksessa ja infarakentamisen materiaalivirroissa. Myös päästöttömien työmaiden kriteerien käyttöönotto onnistui hyvin.

Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöjohtaminen edistyi: Ekokompassiympäristöjärjestelmä auditoitiin keväällä 2021 osoitukseksi ympäristöjohtamisen systemaattisesta kehittämisestä toimialalla. Osana jatkuvan parantamisen periaatetta ympäristöohjelman keskeisiä sisältöjä arvioitiin johdon katselmuksissa vuosittain. Lisäksi ympäristöohjelman toimenpiteiden toteutuminen oli osa organisaation TUPA-tavoitetta vuonna 2021. Ympäristöjohtamisen integrointia osaksi toiminnan ja talouden suunnittelua on jatkettu vuoden 2021 kokemusten perusteella.

Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöjohtaminen on kehittymässä integroituen vahvasti osaksi talousarvioehdotus- ja toiminnansuunnittelun prosesseja sekä strategian seurantaa. Pääpainopistealueet päivittyville tavoitteille ja toimenpiteille muodostuvat toiminnan merkittävien ympäristövaikutusten perusteella sekä strategisista painotuksista ekologiseen kestävytyteen liittyen: Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen, luonnon monimuotoisuus, kiertotalous sekä Itämeren

huomioiminen. Ohjelmointityö on käynnissä: Toimenpiteet tulevat keskittymään johtamisen ja organisaation toimintojen kehittämiseen, kyvykkyyden ja tavoitteellisuuden kasvattamiseen sekä osaamisen kehittämiseen. Osana työtä tarkastellaan kehittämisen laajentamista myös muihin vastuullisuuden osa-alueisiin. Tämä tukee strategian periaatetta huomioida kestävä kehitys kaiken kehittämisen taustalla, mutta myös organisaatiosta nostettuja tarpeita.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Heidi Huvila, ympäristöasiantuntija, puhelin: 310 38202
heidi.huvila(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöohjelman 2019-2021 loppuraportti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 08.06.2021 § 325

Kaupunkiympäristölautakunta 09.06.2020 § 371

Kaupunkiympäristölautakunta 29.01.2019 § 41

Kaupunkiympäristölautakunta 22.01.2019 § 30